

Mai jótevőink

Manapság gyakran halljuk, hogy kevés a mecénás, nincsenek dúsgazdag emberek, akik bőkezű adományokat nyújthatnának az egyházaknak, egyes alkotó művészeknek stb. Meglepő módon azonban mégis vannak mecénások, akik nem gazdagok – legalábbis anyagiakban nem, de inkább lelkiekben! – mert hol itt, hol ott hallani arról, hogy egyes műalkotások adományból születtek. A közelmúltban, a pestszentlőrinci templomunkban járva örömmel fedeztem fel, hogy gyermekkorom időszakának szimpla fehér üveglakkaival szemben ma szép, nemesen egyszerű, népi motívumokkal és unitárius címerünkkel díszített ólomüveg ablakok díszítik a kis templomot. Alul szerényen húzódik meg az adományozó neve: Sepsi-Kovács Éva. Olyan szerencsém volt, hogy éppen ő is ott volt azon az istentiszteleten, és így alkalmam volt néhány kérdést feltenni neki. Íme a kérdések és a rá adott válaszok.

Hogy lesz valaki adományozó? Én mindig úgy gondoltam, hogy erre valaki hosszú időn keresztül szisztematikusan készül, gyűjti a pénzecskéjét, hogy élete vége felé valami örökbecsű dolgot hagyjon maga után emlékül, amiről még akkor is fennmarad a neve, amikor már régen nem él. Vagy akinek hirtelen a nyakába szakadt egy nagyobb összeg (pl. egy nyeremény) és úgy érzi: ezt kár lenne felélnem, jobb lenne, ha valami nagyobb értékű és az egész közösség javát szolgáló dologra fordítanám. A harmadik eset az lehet, hogy meghallom, az én szeretett közösségem, egyházam valamiben már régen hiányt szenved. Nem tudnak egyről a kettőre jutni. Bár nekem sincs sok pénzem, de azért úgy ér-

zem, hogy adnom kell, hogy őket átsegítsem a holtponton. Önnek vajon milyen gondolatsor után támadt az az ötlete, hogy ilyen jelentős adományt nyújtson, mert gondolom, hogy ezek az üvegtáblák nem 2 fillérbe kerültek?

Mielőtt az első kérdésre válaszolnék, röviden magamról szeretnék egy pár szót szólni, hogy milyen összefüggésben van a gyerekkorom a felnőttkori jótékonyságommal. Erdélyben, Sepsiszentgyörgyön születtem unitárius család negyedik gyermekeként. Összesen öten voltunk testvérek, szüleim kisiparosok voltak, ami tekintélyt jelentett a Székelyföldön. Apám korai halála miatt Édesanyám egyedül nevelte fel a gyerekeket, ezért a gyerekek segítették a család mindennapi életét. Édesanyámnak a varrásban segítettem, máskor fiútestvéremmel télire tűzifát gyűjtöttünk az erdőben. Sepsiszentgyörgy körül sok az erdő, patak, ahová tavasztól késő őszig a család gyakran együtt kirándult. A család minden tagja (beleértve a gyermekeket is) keményen dolgozott, ugyanakkor a kirándulás alkalmával szabadnak éreztük magunkat. Ma már úgy emlékszem vissza a körülményekre, hogy *szabad székelynek éreztük magunkat* Sepsiszentgyörgyön. Felnőttként Marosvásárhelyre kerültem, az Igaz Szó szerkesztőségében dolgoztam, román barátaim is lettek, de a diktatúra fokozódó nyomásával szemben, mint sokan közülünk, én is menekülni igyekeztem a diktatúrából. Magyarországra házasság útján kerültem, anyagi helyzetem lényegesen javult korábbi szakaszához képest, ugyanakkor egyfajta szellemi és baráti összetartozás hiányát éreztem.

Az Erdélyben hagyott összetartozás érzéséhez (annak visszaszerzéséhez) a hitem, az unitárius gyülekezetem segített hozzá, és azok a szálak, amelyek az erdélyi és a magyarországi unitáriusokat napjainkban is összekötik.

Később elváltam, igyekeztem az anyaországi lehetőségekkel élni, felsőfokú végzettséget szereztem. Minden adományozásomnak a forrása a munkám révén állt elő. Vallásom szerint „A hit Isten ajándéka”. Fogadalmat tettem magamban, hogy létezésem, egészségem miatt az Istennek mindig köszönetet mondok egy-egy nagyobb adománnyal. Ha az életben munkámat siker koronázza, szebbé és jobbá teszem unitárius lelki közösségemet, ahol jól érzem magam, és a Székelyföldért, szülőföldemért részben kárpótol. Minden adományt Édesanyám emlékéért teszek, hiszen neki köszönhetem életem. Sok ember idős korára tesz fogadalmakat, de én már most szeretnék örvideni azoknak az adományoknak, amit teszek és nem idős koromban. Mint tudjuk, egyházunk nem éppen a gazdag egyházak közé sorolható, ezért fontos, hogy ne

csak az otthoni életünket gazdagítsuk, hanem az egyházunkat is.

Mikor érett meg erre az első elhatározásra?

Amikor először a pestszentlőrinci templomba mentem, nagyon szegényes, kopott szőnyeggel találkoztam, s az első adandó alkalommal megörvendeztettem lelkem, hogy templomom terére egy szőnyegget vásárolok. Majd egy másik alkalommal, az ablakot gondoltam ki ülve a padban és Édesanyámra gondoltam. De nem szeretném részletezni. Mindig egy fogadalom, egy ígéret készített a jó cselekvésre. Majd mikor egyházközséget váltottam, szintén belülről súgta valami, hogy tegyem szobrára a Hőgyes Endre utcai templomunkat is. Ott is sikerült az ablakokat kicseréltetni, és most már sokkal kedvesebb, világosabb a templomunk.

És hogy tért újra vissza Sepsiszentgyörgyhez?

Sepsiszentgyörgyön, szülővárosomnak az új templom elkészítésekor jött az újabb gondolat, hogy abban a templomban, ahol unitáriusnak ke-

reszteltek, és a konfirmációval nagykorúvá váltam, szintén maradandó emléket állíttassak Édesanyám emlékére, ott is színes ólomberakású ablak készült az ősi unitárius címerrel.

Ezzel az adományozással aztán véglegesen ki-merült az adományozási kedve, vagy ezt még mások is követik egyszer?

Az adakozásra vonatkozó elhatározás állandó jelleggel a fejemben motoszkál, csak mindig a kellő anyagi lehetőségekre várok. Minden nehézségen felül lehet kerekedni. Mindent meg lehet oldani, csak akarni kell. Hiszen ahogy a vers mondja: „Nem elég a jóra várni, a jót akarni kell, és nem elég akarni, de tenni, tenni kell!” Persze ehhez kell a jó Isten segítsége is!

Amikor a sepsiszentgyörgyi templomavató volt, szinte úgy éreztem, mintha Édesanyám is ott lett volna velem. De sajnos 14. éve Ő már nincs közöttünk. Viszont jelen volt az ünnepségen Édesanyám testvére és a nővérem, nekem már ez is nagy ünnep, hogy velük találkozhattam. A nagynénim is aktív templomba járó. Tőle kapok néha szép üzeneteket az otthoniaktól.

Az adományozási kedvem továbbra is él, és remélem, hogy követőim is akadnak majd. Mert a legnagyobb öröm az életben ajándékot adni, és nem kapni.

Köszönöm az interjút. Isten áldását kérem további munkálkodására.

– zoltán –

A nagyharsányi tragédia évfordulója elé

Unitárius Egyházunkban, a 2004-ik évben, a 430 évvel ezelőtti Nagyharsányban lezajlott hitvita tragikus végződésére emlékezünk.

Mi történt 430 évvel ezelőtti Nagyharsányban?

Az egyháztörténelemből tudjuk, hogy a nagyváradi hitvita után az unitárius lelkészek egy buzgó csapata elindult, hogy a Tisza–Maros szögében is ismertté tegye az Isten egységéről szóló tanítást. A Basilius-Balázs István vezette hittérítő csapat eljut a Tisza vonaláig, de néhányan átkelve az Alföldön, majd a Dunán, a Dunántúlon terjesztik az unitárius tanokat.

E misszióknak volt egyik kiemelkedő alakja Alvinczi György.

Neve után ítélve Alvincz szülötte. Sebes Pál szerint az 1563-ban alapított brassói Honterus-iskola növendéke. Zoványi Jenő úgy tudja, hogy tanulmányai végeztével a kolozsvári iskola igazgatója, de erről az iskola múltját leíró Gál Kelemen nem tesz említést.

Nem tudni, hogy Alvinczi melyik útvonalon jut el Nagyharsányba, de feltételezhető, hogy útjában segítségére van a dunántúli unitarizmus bátor ter-

jesztője, a Dávid Ferencsel kapcsolatot kiépítő Trombitás János földbirtokos-kereskedő. Az 1571-től Nagyharsányban szolgáló Alvinczi 1572-ben Jászberényi és Válaszúti társaságában Pécs unitáriussá tevésén dolgozik. Sikereit látva, 1574-ben, a dunamelléki református püspök, Veresmarti Illés, Siklósi Miklós és Kálmáncsehi Mátyóki Péter református lelkészek társaságában hittérítőt folytat Alvinczi György és Tolnai Lukács ellenében.

A hitvita lefolyásáról nem maradt fent írott emlék. Tényként csupán annyit tudunk, hogy Veresmartiék magukat győztesnek nyilvánítva, Alvinczit és Tolnait halálra ítélik. Alvinczit Veresmartiék a török hatóságokkal felakasztatják, míg Tolnainak sikerül az ítélet végrehajtása előtt Nagyharsányból elmenekülnie.

Röviden ez a nagyharsányi tragédia története. Egyházunk e 430 évvel ezelőtti tragédiának kívánva emléket állítani, már előre felhívja a figyelmet az emlékredezvényen való részvételre.

Kelemen Miklós